

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE MARKÉTY VACÍNOVÉ NÁVRH KOMPLEXNÍ GEOGRAFICKÉ EXKURZE DO ŽELEZNÝCH HOR

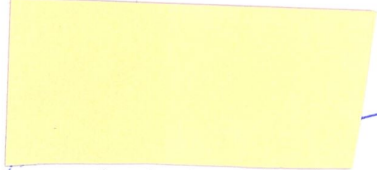
Předkládaná práce sl. Vacínové se na 29 stranách textu a rozsáhlých přílohách zabývá důležitou problematikou – geografickou exkurzí jako formou výuky, která může pomoci naplnit záměry probíhající školské reformy. Práce kromě obecného vstupu obsahuje také tři pracovní listy pro žáky, vč. modelového řešení, což zvyšuje pravděpodobnost využití práce v praxi. Zvolené téma je však pojednáno poněkud nezrale a nepřesvědčivě.

V úvodu (s. 7) si autorka stanovuje za cíl vytvoření výukových materiálů, které budou u studentů rozvíjet jejich geografické dovednosti a přispějí k osvojení znalostí geografických pojmů. Domnívám se, že k naplnění cíle došlo pouze částečně. Následující kapitola je věnována stručné charakteristice Železných hor podle klasického regionálněgeografického schématu. Tato část je převzata zejména z jednoho zdroje, i když citovaného, autorský vklad do kapitoly je zde minimální. Obdobný charakter má kapitola 4.3 nazvaná Charakteristika stanovišť. Vyšší účast autorky je patrná v následující kapitole 3, která je věnována krátké diskusi obecných pojmů týkajících se sledované formy výuky. Kapitola ovšem postrádá závěr, který by vyjasnil a odlišil význam jednotlivých pojmů a především by definoval, jak autorka chápe pojem komplexní geografická exkurze, který je obsažen i v názvu práce. Kapitulu uzavírá popis přípravy exkurze, převzatý z Turecké (2004). Domnívám se, že v této pasáži byl vhodný prostor pro bližší stanovení dovedností, které si mohou žáci při terénní výuce osvojit – mluví se o nich i v cíli práce –, v textu je ovšem pouze odkaz na článek Řezníčkové z roku 2003.

Obecná část práce tak zanechává pocit celkové nepromyšlenosti a koncepční nejasnosti navržených exkurzí, které se pak jeví spíše jako soubor nápaditých úkolů sjednocených trasou. Dokládá to i problematický smysl některých úkolů. Vede např. úkol č. 2 z pracovního listu Lichnice ke „spojení si věcí do logických souvislostí s využitím mezipředmětových znalostí z biologie a chemie“ (s. 21), když žáci mají pouze odhadnout (či zapamatovat si z průvodcova výkladu), že z Prachovic se dodával kámen na stavbu hradu? Řada zjišťovaných informací má negeografický charakter – má se jimi učitel zeměpisu při exkurzi zabývat takovou měrou? Význam hodnocení výuky v terénu je v práci zdůrazněn jako zásadní, autorka se mu ovšem věnuje pouze v náznacích. Rozsah práce přitom rozšíření umožňoval. Tyto skutečnosti lze považovat za největší nedostatek práce.

Přes řadu negativních poznámek má práce řadu kladů. Je patrné, že autorka zpracovávající region dobře zná a má k němu silný vztah. Práci jistě zpracovávala s tvůrčím zaujetím. Je třeba také připomenout, že formulace cílů a práce s dovednostmi činí velké potíže i pedagogům s letitou praxí. Je možné předpokládat, že tvorba práce autorce umožnila přemýšlet o této problematice více než např. její spolužákům a umožnila jí také určité zránění. Stylistika práce neklesla pod obvyklou úroveň. Práci sl. Vacínové doporučuji obhajobě.

V Praze dne 10. září 2008

RNDr. Miroslav Marada, Ph.D.